

at de komme ind paa en retfærdig Maade, og jeg har fremdeles ikke været istand til at overbevise mig om, at det er et retfærdigt Grundlag, hvorpaa Ministerens Lovforslag hviler, og hvorpaa ogsaa Udvalget har bevæget sig. Naar man gaaer ud paa at lade Tilbagebetalingen til Staten faae en provindsiel Charakter, er det min Overbevisning, at man derved forlader det eneste rette Grundlag, som i denne Sag maa opstilles, nemlig Retfærdighedens. Siden denne Sag var til 1ste Behandling her i Thinget, er det naturligt, at jeg ligesom andre Medlemmer har beskæftiget mig med Tanken om, hvor da denne retfærdige Basis er at finde, og jeg er bleven staaende ved, at det maatte være den, som knyttede Tilbagebetalingen paa Expropriationssummerne særlig til de Egne, hvor Expropriationen var foregaaet. Under Undersøgelsen af, hvorledes det historisk hang sammen med Bestemmelsen i Loven af 10de Marts 1861, § 5, havde jeg da den Glæde at opdage, at netop den samme Tanke har fundet sit Udtryk i det første Lovforslag, som overhovedet har bragt Tanken frem om en Erstatning fra de enkelte Egne til Statskassen. Den ærede Ordfører har allerede henledet Opmærksomheden paa denne Omstændighed, og jeg fortænkter ham ikke i, at han har taget denne Sag saaledes, som det convenerede ham bedst til Forsvar for Lovudkastet. Jeg skal nu tillade mig at tage den saaledes, som den ligger bedst for Angrebet. I det Lovudkast, der blev forelagt Folkethinget den 2den October 1856, og som senere vovede op til at blive Loven af 4de Marts 1857 om Anlæg af en Jernbane i Sjælland, lyder § 3 saaledes: „Af Erstatningen for den Jord, som ifølge en i Henhold til Forordningen af 5te Marts 1845 foretagen Expropriation afgives til Jernbaneanlægget, skal Halvdelen udredes af vedkommende Communer, hvorigjennem Banen føres, saaledes at hvert Amts Repartitionsfond afholder denne Halvdeel for den Strækning af Banen, som gaaer over Amtets Landdistricts Grund, og hver Kjøbstad for den Strækning, der gaaer over sammes Grund.“ I Udvalgets Betænkning hedder det angaaende denne Bestemmelse i Lovforslagets § 3 saaledes — den ærede Ordfører har henviist til disse Bemær-

ninger, men det er kun nogle faa Linier, saa at det forhaabentlig maa være mig tilladt at oplæse dem — : „Der er tænkt paa, at ved flere Steder vilde der fremkomme en Ubillighed derved, at ifkun de Communer, hvorigjennem Banen gik, skulde have Expropriationsomkostningerne, medens andre, der laae med deres Grændser op til Banen, men uden at denne førtes over dem, derved gik fri, skjøndt de havde samme Nytte, ligesom heller ikke den Nytte, en Commune har af Jernbaner, ligefrem er afhængig af den Banelængde, der ligger paa Communens Grund.“ Det er derfor, at Udvalget har foreslaaet at sætte „Egne“ istedetfor „Communer“, og at Fordelingen af Omkostningerne ved den halve Deel af Expropriationen ordnes ved en særlig Lov, efterat Liniens Retning er nøjagtig bestemt“. Ingen vil benægte, at det er en meget fornuftig Tanke, som ligger i denne Udvalgets Indvending mod den Bestemmelse, som Regjeringen dengang havde foreslaaet indsat i Loven, men det Begrundede i denne Indvending kan egentlig kun søges i en almindelig Betragtning af Sagen; thi det er slet ikke givet, at Indvendingen ogsaa vil faae praktisk Vægt, naar man undersøger, hvorledes Jernbanerne factist komme til at ligge i Sognene og ved Kjøbstæderne, og hvorledes Forholdet da bliver for de enkelte Communer. Derom er det nu saagodt som umuligt for enkelte Medlemmer at danne sig nogen Dom. Den ærede Ordfører, der i sin Stilling som saadan har havt baade stor Opfordring og lettere Afgang end nogen Anden til at indhente Oplysninger, maatte selv tilstaae, at han ikke havde været istand til at indsamle alt det Materiale, der er fornødent; der er kun en Eneste, som er istand til at gjøre det, nemlig selve Indenrigsministeren; vi Andre maae blive staaende ved at opfaae dette Spørgsmaal: Hade da disse almindelige Indvendinger, som Udvalget i sin Tid opstillede, praktisk Betydning i nærværende Tilfælde, og Svaret derpaa maae afventes fra den ærede Indenrigsministers Mund. Men hvad var da Grunden til, at man dengang vilde indsætte en saadan Bestemmelse som den, jeg nylig har oplæst, og at Udvalget, skjøndt i forandret Form, kunde falde paa at optage den? Grunden kan ikke